

# DISSENY D'ANÀLISI DE LA IMPLANTACIÓ DE LA RENDA GARANTIDA DE CIUTADANIA A L'ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

MARÇ 2018

## 1. Introducció

La **crisi econòmica** va fer més palesa la situació de les persones amb menys recursos a Catalunya i, sobretot, va posar de manifest l'**emergència social** que ha comportat. Aquesta situació va generar una **iniciativa legislativa popular** sobre la renda garantida de ciutadania per tal de promoure una llei que donés compliment a l'article 24.3 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. Davant les dificultats sorgides per a resoldre alguns aspectes, la ponència parlamentària va encomanar a la Comissió Promotora i al Govern de fer els treballs necessaris per a assolir un acord per a l'establiment de la renda garantida de ciutadania. L'acord es va signar el 15 de maig del 2017 i va donar lloc a la **lleï 14/2007** de 20 de juliol de la renda garantida de ciutadania.

Uns mesos després de l'inici de la seva aplicació es pretén tenir constància de per a qui està donant servei, com ho fa i quin és el seu impacte entre els usuaris destinataris a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

L'aplicació d'un sistema de **renda garantida**, que complementi els ingressos de les persones en situació de pobresa com a darrera frontera, **pot esdevenir un sistema més eficient** per a les polítiques socials d'integració social, al temps que millora altres aspectes del procés i representa una forma d'operar més atractiva pels treballadors el que facilitaria la seva implantació. Alguns dels beneficis de la seva aplicació serien:

- Millorar la situació de les persones amb un nivell baix adquisitiu.
- Evitar o al menys dificultar la desvalorització de la capacitat de treball, ja que ningú es veuria obligat a acceptar unes condicions deplorables per necessitat i els treballadors estarien en millors condicions per negociar els seus contractes de Treball.
- No caldria "vigilar" als aturats que treballessin il·legalment, com passa amb les ajudes per atur, ja que si no es perd la renda al trobar treball, és menys probable que es treballi de forma il·legal i per tant no caldria gastar diners en investigar el frau.
- Minimitzar els riscos de l'autoocupació facilitant les seves possibilitats d'èxit.
- ...etc.

És possible que per tal d'aconseguir els millors èxits sigui necessari **complementar aquests instruments amb altres polítiques públiques de lluita contra la pobresa, i empoderar els habitants** d'aquestes zones per a que plantegin les seves pròpies estratègies de sortida de la pobresa i **enfortir l'acció comunitària** a nivell local (promovent la reflexió des de la base i la co-creació de polítiques i serveis).

Un problema multidimensional com el que representa segur que genera en la seva primera implantació dificultats i espais, com en tot procés, de falsos positius i falsos negatius que necessitaran d'un posterior anàlisi i la implementació de mesures correctores del sistema però també de mesures complementàries que els serveis socials municipals ha de posar en marxa per tal que l'aplicació del sistema doni els rèdits d'atenció ciutadana que s'esperen.

Es tracta doncs, d'un **projecte** en el que es dissenyarà l'anàlisi de la posada en marxa de la **Renda Garantida de Ciutadania a l'Àrea Metropolitana de Barcelona**.

## 2. Objectiu General:

- Disseny d'una **sistemàtica d'anàlisi de la Renda Garantida de Ciutadania uns municipis concrets de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.**

## Objectius Específics:

- Dissenyar una **anàlisi quantitativa** del temps que porta d'aplicació la RGC en els territoris que es decideixin que permeti conèixer:
  - A qui està servint el recurs
  - Quin format de RGC s'està aplicant majoritàriament (prestació garantida, prestació garantida més complementària o nou complement d'ingressos).
  - A quins altres ingressos s'està fent complement en el cas dels Nous Complementos?
- Dissenyar una **anàlisi qualitativa** de casos que reben la Renda Garantida de Ciutadania correctament anonimitzats.

### 3. Dissenyar una mostra i selecció dels municipis a intervenir

A fi de cercar un equilibri geogràfic, de mida del municipi i complexitat sociodemogràfica es proposa una distribució per zones i volums de població segons les següents variables:

#### 1. Zona Geogràfica:

- a. Barcelona
- b. Besós
- c. Delta
- d. Eix Llobregat
- e. Ordal
- f. Vallès

#### 2. Volum de Població:

- a. Menys de 20.000 habitants
- b. De 20.000 a 40.000 habitants
- c. De 40.000 a 70.000 habitants
- d. De 70.000 habitants a 100.000 habitants
- e. Més de 100.000 habitants

S'adjunta un recull que permet tenir un **mínim de 3 municipis de cadascun dels grups de variables** (a excepció del de més de 100.000 habitants per la seva naturalesa) i que ha tingut en compte que presenti una distribució de presència dels grups polítics d'acord amb la distribució global a l'Àrea Metropolitana.

*POBLACIÓ						
	1 < 20.000	2 DE 20 a 40.000	3 DE 40 a 70.000	4 DE 70.000 a 100.000	5 >100.000	Total general
<b>BARCELONA</b>					1.620.943,00	1.620.943,00
Barcelona					1.620.943	1.620.943
<b>BESÓS</b>	19.010	34.482			341.570	395.062
Badalona					220.977	220.977
Montgat	10.859					10.859
Sant Adrià de Besòs		34.482				34.482
Santa Coloma de Gramenet					120.593	120.593
Tiana	8.151					8.151
<b>DELTA</b>			237.827	83.070		320.897
Castelldefels			62.989			62.989
El Prat de Llobregat			63.162			63.162
Gavà			46.488			46.488
Sant Boi de Llobregat				83.070		83.070
Viladecans			65.188			65.188
<b>EIX LLOBREGAT</b>	15.874	57.597	90.397	87.458	257.057	508.383
Cornellà de Llobregat				87.458		87.458
Esplugues de Llobregat			46.726			46.726
L'Hospitalet de Llobregat					257.057	257.057
Molins de Rei		24.805				24.805
Sant Feliu de Llobregat			43.671			43.671
Sant Joan Despí		32.792				32.792
Sant Just Desvern	15.874					15.874
<b>ORDAL</b>	61.293	55.288				116.581
Begues	6.520					6.520
Cervelló	8.660					8.660
Corbera de Llobregat	14.231					14.231
La Palma de Cervelló	3.023					3.023
Pallejà	11.255					11.255
Sant Andreu de la Barca		27.306				27.306
Sant Climent de Llobregat	3.900					3.900
Sant Vicenç dels Horts		27.982,00				27.982,00
Santa Coloma de Cervelló	7.964					7.964
Torrelles de Llobregat	5.740					5.740
<b>VALLÈS</b>	29.984	104.547	57.892	84.946		277.369
Badia del Vallès	13.563					13.563
Barberà del Vallès		32.436				32.436
Castellbisbal	12.407					12.407
Cerdanyola del Vallès			57.892			57.892
El Papiol	4.014					4.014
Montcada i Reixac		34.689				34.689
Ripollet		37.422				37.422
Sant Cugat del Vallès				84.946		84.946
<b>Total general</b>	<b>126.161</b>	<b>251.914</b>	<b>386.116</b>	<b>255.474</b>	<b>2.219.570</b>	<b>3.239.235</b>

## 4 Determinació a partir de la proposta de Municipis seleccionats d'un Pla de Visites:

Per a realització de l'estudi es necessari determinar la mostra dels municipis en funció de la proposta anterior i establir un **Pla de Visites** que permeti aconseguir les dades dels contactes municipals, de les oficines del SOC i del propi Departament de Treball i Afers Socials.

A fi de facilitar la cobertura institucional de l'encàrrec i que es facilitin les dades per poder fer el treball plantejat, l'Àrea Metropolitana de Barcelona ha d'enviar una **carta o correu electrònic dirigit als responsables locals**, amb còpia al responsable de realització de l'estudi, presentant l'estudi i l'encàrrec a realitzar:

### *PROPOSTA DE CARTA DE CONTACTE ALS RESPONSABLES MUNICIPALS*

*Benvolgut/da regidor/a o Coordinador/a de Serveis Socials:*

*L'Àrea Metropolita estem interessats en fer un seguiment de l'aplicació pràctica que està tenint la posta en marxa de la Renda Garantida de Ciutadania en el nostre territori.*

*Tot i que porta poc temps de rodatge pensem que serà de molt interès poder tenir un informe sobre les tendències que es poden evidenciar de manera que puguem pensar plegats després és necessari desenvolupar mesures concretes d'adaptació o complementàries des del nostres municipis o des de l'Àrea Metropolitana.*

*Per això et demano que faciliteu l'accés a Xema Gil de l'empresa LMT4U SL, a qui poso en còpia, a poder entrevistar-se amb els responsables d'aquests temes del teu municipi i que el faciliteu les dades quantitatives i qualitatives per poder desenvolupar l'estudi. Les dades qualitatives i els expedients que faciliteu es tractaran sempre de forma anonimitzada i serviran només per establir els casos tipus que s'estan cobrint.*

*Gracies d'antuvi per la teva col·laboració i ajut, salutacions cordials.*

Una comunicació semblant, adaptada al cas, serà necessària per a poder accedir a les dades del **Departament de Treball i Afers Socials, així com a les oficines del SOC corresponents als municipis** de l'estudi.

## 5 Disseny de la bateria de dades a recollir per part dels municipis:

Es planteja utilitzar a l'hora dos anàlisi complementaris: un anàlisi de dades quantitatives i un anàlisi de casos que permeti inferir unes tipologies de casos coberts i, si es dona el cas, una tipologia de casos exclosos. D'ambos anàlisi es podran treure conclusions complementàries a efectes del paper dels municipis i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

La bateria de dades a recaptar de forma quantitativa dels municipis de l'estudi es proposa que tingui una estructura coherent amb les tipologies establertes pel desenvolupament de la Renda Garantida de Ciutadania.

La **taula de recollida d'informació quantitativa**:

FASE QUANTITATIVA			Municipi "X"	
			Nombre expedients	Import de les RGC
A qui està servint?	Titular de l'expedient	Homes		
		Dones		
	Fills a càrrec	0 Fills		
		1 Fills		
		2 Fills		
		3 Fills		
		4 Fills		
		5 Fills		
	Depenents a càrrec	1 depenent a càrrec		
		2 o més depenents a càrrec		
Quin format de RGC?	Prestació Garantida més Complementària			
	Prestació Garantida			
	Nou Complement			
Quins altres ingressos hi ha en el cas dels Nous Complementes?	Pretacions de Dependència	Públiques		
		Privades		
	Beques Escolars	Menjador		
		Transport		
		Estudi		
	Urgència desnonaments			
	RMI			
Treball a Temps Parcial				
Altres				

## 6 Disseny d'un Procés d'anonimització dels casos i expedients a utilitzar per generar l'informe de tendències:

Per poder procedir a elaborar un informe de tendències i tipologies a les que la Renda Garantida de Ciutadania està servint i a les que deixa fora a partir dels expedients i casos reals dels municipis és necessari dissenyar un procés d'anonimització dels casos que s'utilitzin per tal de garantir els drets d'intimitat dels afectats.

El **sistema de anonimització** es fonamenta en els següents criteris:

- Els noms de les persones son ficticis.
- Les edats no es detallen i s'expressen en intervals múltiples de 5
- El nombre de fills/es no es detalla, sinó que s'indica si la família és nombrosa (3 fills o més) o no nombrosa (menys de 3 fills). El sexe dels fills/es tampoc es concreta.
- No s'especifica la zona de residència i no es fa menció expressa a llocs d'origen i / o residència diferents del Municipi i la zona geogràfica, a no ser que les variables de l'entorn siguin determinants per l'anàlisi de la situació i en tot cas s'aporten les dades comparatives sense fer menció expressa de la concreció de la zona.
- En situacions de convivència amb germans, pares o altres familiars es fa esment a "família extensa" sense concretar-se de qui són familiars per consanguinitat.
- Etc.

Las **fitxes de cada tipologia de casos** tenen la següent estructura:

- Nom de la tipologia del cas
- Dades sociodemogràfiques que caracteritzen la situació de demanda.
- Situació de decisions vitals i "trampes de la pobresa" a la que fa referència.
- Aspectes vinculats a situacions de Salut
- Aspectes vinculats a situacions d'Educació
- Aspectes vinculats a situacions amb la Justícia.

## 7 Disseny d'una enquesta als treballadors/es responsables del sistema.

Al mateix temps i per aprofitar els espais de relació i coordinació per tal d'obtenir informacions sobre els **aspectes procedimentals i de burocràcia administrativa** necessària del sistema es constitueix el següent **qüestionari anònim**.

- Dades d'ubicació del treballador:
  - Municipi
  - Àmbit
    - Serveis socials
    - SOC
  - Funció:
    - Responsable
    - Treballador Social
    - Informador / Insertor SOC
    - Administratiu
  
- L'aplicació de la Renda Garantida de Ciutadania ha suposat millores en quant a l'atenció global als col·lectius vulnerables?
  
- Quins aspectes han millorat i quins han empitjorat?
  
  
- El procés administratiu-burocràtic és:
  - ...fàcil i entenedor?
  - ...complex i difícil?
  - ...no et sabria dir?
  
- L'aplicació de la Renda Garantida de Ciutadania dona atenció i cobertura als principals col·lectius vulnerables?
  
- A quins col·lectius o subgrups deixa fora sense atenció?
  
  
- L'aplicació de la Renda Garantida de Ciutadania permet dedicar recursos i temps a altres tipus de funcions.
  
  
- Quins aspectes es considera que cal millorar?

## 8 Calendarització - Cronograma

Un possible cronograma d'un procés d'aquest estil seria:

	MES 1	MES 2	MES 3	MES 4	MES 5
COMUNICACIONS OFICIALS I TANCAMENT DE L'AGENDA DE REUNIONS					
RECEPCIÓ DE DADES QUANTITATIVES CENTRALITZADES					
REUNIONS DE TREBALL MUNICIPI PER MUNICIPI		★ ★ ★ ★			
ANÀLISI I TABULACIÓ DE LES DADES			★		
TREBALL DE GABINET DE CONSTRUCCIÓ DELS CASOS TIPUS ANONIMITZATS				★	
DOCUMENT FINAL DE CONCLUSIONS					★



Reunions i treball de camp



Documents previs de debat i document final

Aquesta proposta de cronograma és genèrica al no conèixer en quin moment es realitzaria l'encàrrec concret del treball i s'entén sempre amb possibilitat de treball continuat sense tenir en compte períodes de vacances o d'altres qüestions que poguessin dificultar la feina.

*Let me think for you*

Consultoria i Formació en Tercer Sector.

Externalització de l'Estratègia,

Qualitat i Millores de Gestió

**LMT4U S.L.**

**NIF: B65198921**

[xema@lmt4u.net](mailto:xema@lmt4u.net)

*Xema Gil*